

Підсумовуючи, слід зазначити, що здатність до свідомого вибору і самореалізації екологічної поведінки розвивається в підлітків поступово, починаючи з визначення в нескладних екологічних ситуаціях. Накопичення досвіду розв'язання цих ситуацій, що поступово ускладнюються, веде до формування звички самостійного вибору екоцентричного вчинку. А здатність до самостійного вибору особистісно і суспільно значущих природоохоронних дій, самовдосконалення етичної поведінки щодо представників природного світу є характерною ознакою прогресу в розв'язанні завдань дослідження.

Література:

1. Андреева Г.М. Психология социального познания. – М., 2000. С. 172 – 180.
2. Выготский Л.С. Психологические основы формирования личности в педагогическом процессе // Собр. соч.: В 6 т. М.: Педагогика, 1982. Т. 2. С. 360 – 374.
3. Бернс Р. Развитие Я – концепции и воспитания. Пер. с англ. – М.: Прогресс, 1986. 420 с.
4. Бех І.Д. Виховання підростаючої особистості на засадах нової методології // Педагогіка і психологія. 1999. №3. С. 5 – 14.
5. Бех І.Д. Категорія “ставлення” в контексті розвитку образу “Я” особистості // Педагогіка і психологія. 1997. №9. С. 4 – 8.
6. Пустовіт Г.П. Теоретико-методичні основи екологічної освіти і виховання учнів 1-9 класів у позашкільних навчальних закладах: Монографія: К. Луганськ: Альма-матер, 2004. 540 с.
7. Роджерс Карл. Взгляд на психотерапию. Становление человека / Карл Роджерс. Пер. с англ. М.М. Исениной. М.: Прогресс, Универс., 1994. С. 479.
8. Рубинштейн С.Л. Проблемы общей психологии. М.: Педагогика, 1976. С. 564.
9. Ясвин В.А. Психология отношения к природе. М.: Смысл, 2000. 456 с.

Яблуновська К.О.

Миколаївський національний аграрний університет, м. Миколаїв, Україна

ТЕХНОЛОГІЧНІ ЕТАПИ ЕКОЛОГІЧНОЇ ОСВІТИ З ВИКОРИСТАННЯМ ІНТЕРАКТИВНИХ МЕТОДІВ НАВЧАННЯ

Актуальними питаннями освітньої політики України є, у тому числі, вдосконалення професійної підготовки спеціалістів, оновлення науково -методичної системи освіти, опрацювання альтернативних та/або перспективних форм і методів освіти, скорочуючи розрив між реальним рівнем підготовки фахівців та вимогами ринку праці, так само і як забезпечення безперервності освіти протягом життя. Швидкий розвиток технологій навчання у вищій освіті пояснюється усвідомленням того, що технології навчання можуть підтримувати та впроваджувати інновації у викладанні [1] та покращувати різні форми оцінювання [2].

Таким чином, на фоні невідповідності між зростаючим обсягом інформації та дидактичними методами підготовки спеціалістів все більш очевидною стає необхідність зміни пріоритетного напрямку їх професійної підготовки в бік розвитку евристичного і творчого мислення, становлення індивіда як суб'єкта саморозвитку, оволодіння ним інструментами управління власною діяльністю, в тому числі освітньою.

Реалізація мети екологічної освіти з використанням інтерактивних методів навчання охоплює три технологічних етапи.

На першому викладач, спираючись на наявні у студентів знання, озвучує приблизну екологічну проблему і вводить в неї студентів. Цим досягається початкова пізнавальна активність студентів і первинна актуалізація їх внутрішніх цілей.

На другому етапі робиться акцент на підтримці необхідного рівня активності учнів. Їм надається можливість самостійної діяльності. Об'єднані у творчі групи по кілька осіб студенти вдруге, але самостійно, в процесі спілкування актуалізують свою внутрішню мету, осмислюють поставлену задачу, визначають предмет пошуку, виробляють свої позиції, приходять до розв'язання екологічної проблеми.

На третьому етапі проводиться підсумкове обговорення, в процесі якого кожна група активно відстоює свій шлях розв'язання екологічної проблеми, свою позицію, виникає дискусія. Виявивши, що процес пізнання пригальмовується через нестачу в учасників знань, викладач надає необхідну інформацію у формі лекції, бесіди [3].

Термін «інтерактивні технології» пов'язаний, як правило, з двома групами взаємопов'язаних методів. Перша група - це навчання, побудоване на спілкуванні з засобами сучасних технологій та за їх допомогою (комп'ютер, тощо), а друга – безкомп'ютерне навчання (безпосередньо між людьми здійснюється спеціально організована навчальна взаємодія).

Спочатку розглянемо методику та проблематику формування екологічної компетентності студентів засобами інтерактивних технологій першої групи. Маються на увазі сучасні симулятори, інтерактиви, тести, ігри і тому подібне.

Вони більшою мірою використовуються в процесі професійного навчання як засіб для відпрацювання професійних навичок практичного спектру (водіння транспортних засобів, моделювання реальних технологічних процесів, ситуацій і тому подібне). Ігри, симулятори та супутні програми можуть широко використовуватися у процесі формування екологічної компетенції наприклад для розгляду конкретних екологічних ситуацій, проблем, процесів чи катастроф та шляхів їх розв'язання із наглядним розвитком подій або як засіб автоматизованого контролю ступеня сформованості компетенції. Використання комп'ютерних інтерактивних дидактичних матеріалів дозволяє в допомогти здобувачам освіти напрацьовувати знання та навички професійного направлення. При цьому викладач має можливість як ілюструвати навчальний матеріал, але і наводити приклади, що копіюють прогнозовані процеси та ситуації, шляхи їх розвитку в тих чи інших умовах.

Найбільш перспективними для здобувача знань з точки зору екологічної компетентності, на основі даного дослідження, можна вважати є інтерактивні комп'ютерні технології з ігровими елементами. Такі технології мають масове поширення серед усіх категорій таргетингової вибірки (студенти бакалаврату та магістратури у віці від 17 до 25 років). Попри це вони не є вільно та поширено застосовуваними у вищих навчальних закладах України. З огляду на це, має сенс переймання іноземного досвіду та інтеграції використання стратегічних симуляторів та комп'ютерних ігор в освітній процес [4].

Основним недоліком такої технології навчання є те, що викладачеві для повноцінного використання комп'ютерних інтерактивних технологій необхідно повною мірою опанувати принципами їх розробки та/або застосування електронних дидактичних матеріалів (що не завжди можливо). База таких ігрових матеріалів українською мовою є дуже обмеженою і потребує подальшого розширення або адаптації закордонних розробок.

Література:

1. Cano García, E. y Fernández Ferrer, M. (Eds.) (2016). Evaluación por competencias: la perspectiva de las primeras promociones de graduados en el EEES. Barcelona: Ediciones Octaedro, 156 pp.

2. Farrell, Treasa and N. Rushby. "Assessment and learning technologies: An overview." Br. J. Educ. Technol. 47 (2016): 106-120.
3. Даниленкова В. А. Формирование экологической компетенции у студентов технического вуза : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.089. Калининград, 2005. 28 с. URL: <https://www.dissercat.com/content/formirovanie-ekologicheskoi-kompetentsii-u-studentov-tekhnicheskogo-vuza/read> (дата звернення: 22.09.2021).
4. Samuel Kai Wah Chu, Samuel Kai Wah Chu, Evaluation of the Internship and the Effectiveness of Online Platforms, Social Media Tools in Experiential Internship Learning, 10.1007/978-981-15-1560-6, (113-131), (2020).

Яцула Т.В.

Херсонський державний аграрно-економічний університет, м. Херсон, Україна

РОЗВИТОК ЛЮДИНИ В КОНТЕКСТІ ГУМАНІСТИЧНОЇ ПАРАДИГМИ ОСВІТИ

Провідним положення гуманістична парадигма освіти є: психічний розвиток людини здійснюється не в логіці «від соціального до індивідуального» і не тільки шляхом засвоєння зовнішніх факторів через внутрішні умови – розвиток людини має свої внутрішні закономірності, свою внутрішню логіку і не є пасивним відбиттям дійсності, в умовах якої цей розвиток здійснюється. Крім цього, гуманістична парадигма розвитку особистості виходить з розуміння того, що особистість завжди гіпотетична й у зв'язку з цим найбільш гуманістичними, а відповідно і продуктивними є такі види діяльності, які спрямовані на формування знань, умінь, навичок, досвіду, що забезпечують її саморозвиток. У світлі гуманістичної парадигми, основними умовами розвитку виступають задоволення базових (основних) потреб людини, а саме:

- потреби в комфортних міжособистісних відносинах, що забезпечують задовільний для суб'єкта соціальний статус;
- потреби в розумінні (насичених, духовних, сповідальних міжособистісних стосунках);
- потреби в наявності життєвих цілей і смислів;
- потреби в отриманні нової інформації;
- потреби в реалізації творчого потенціалу.

З погляду гуманістичної психології, сама сутність людини постійно рухає її в напрямі особистісного росту і творчості. Гуманістична теорія особистості, представляючи її узагальнено в поняттях самоактуалізації, мети й сенсу життя, зображує процес особистісного розвитку людини як знаходження визначеного свідомого сенсу життя, а також властивості бути і ставати особистістю. В аналізі структури особистості акцент ставиться на мотиваційно-потребнісній сфері людини, на виникненні та функціонуванні в неї системи стійких ціннісних орієнтації і моральних установок, а також на подальшому перетворенні цієї системи під впливом умов життя.

Таким чином, теорія потреб А.Маслоу за умови аналізу її реалізації в системі освіти, є базисною й одночасно з'являється як реальна умова задоволення потреб у самореалізації. Тому основне призначення освітнього процесу, на нашу думку, полягає в допомозі особистості в здійсненні свого особистісного розвитку, в усвідомленні себе особистістю, у виявленні й розкритті своїх можливостей.

Наступною концепцією гуманістичної психології, що була визначена методологічною основою розвитку людини в системі освіти, є концепція К.Роджерса, який висунув гіпотезу про те, що вся поведінка людини надихається і регулюється об'єднувальним мотивом, тенденцією актуалізації [1]. Найважливіший мотив життя людини – це актуалізувати, тобто зберегти, розвинути й